

Nemzetközi Művészkönyv-kiállítás nyílt az Országos Széchényi Könyvtárban 1993. október 20-án. A *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* olvasói a lap augusztusi számában nemcsak röpké tájékoztatást kaphattak az előző, *Könyvtárnyak 1993 Object-Books* című kiállításról, de az illusztrációk révén szinte konkrét betekintést is, ebbe az oly újszerű (és egyúttal régésregi), olyannyira valódi képzőművészeti, ugyanakkor a könyvtárosokat eminenter érdeklő területre. A mostani kiállítás természetesen egészen más, ám szintén olyan jellegű, amely egyszerre számíthat képzőművészeti csemegének és minden könyves ember lelki gyönyörűségének. A kiállítás címe mindenesetre némi magyarázatot kíván. A művészkönyv, vagy más néven „festőkönyv” (Malerbuch, Artist’book) korántsem azonos a könyvtárggyal (Object-book). Ez utóbbi olyan műalkotást jelöl, amely tematizál ugyan könyveket, felhasználja a könyvet mint tárgyat, mint motívumot, mint toposzt, mint témát, ám sem a jelentése (Bedeutung), sem az értelme (Sinn) nem a könyv, legalábbis nem olyanként. Szinte az ellenkező eset a művészkönyvé. Itt nem tematizálódik, hanem megtestesül a könyv mint műalkotás. Sokan úgy vélik, a művészkönyv esetében háttérbe szorul a szöveg, hagyományos értelemben vett könyv, az első helyre a vizuális élmény, a papír, a kötés, a tipográfia, az illusztráció stb. lép. Nem így áll a helyzet. A művészkönyv esetében a legkülönözőbb könyvi hatáselemek párbeszédéről, egymást áthatásáról van szó, valamiféle hermeneutikai körről, dialógusok láncolatáról, amelyek csak együtt adják ki magát a könyvet, a művész-

könyvet. Elődei persze vannak az ilyen értelemben felfogott művészkönyvnek, akár a hagyományos művészi könyvben, akár a legkülönözőbb Gesamtkunstwerk-törekvésekben, a művészkönyv azonban mégis valami egészen új, posztmodern, hermeneutikai „világállapotban” keletkezett és csak ilyen háttérrel megérthető. Az eddig elmondottak persze csupa absztrakció, életidegen teória. A művészkönyveket látni kell, a hermeneutikai párbeszédbe be kell kapcsolódnunk, szóval el kell menni a Széchényi Könyvtárba, annál is inkább, mert nem valami gyenge kis művészkönyv-kollekció vár ott az érdeklődőkre, hanem a műfaj egyik legkiválóbb világgyűjteményének, a hannoveri Marghescu-gyűjteménynek a válogatottan legszebb-legértékesebb darabjai.

A Pest Megyei Könyvtár tanácskozást szervezett szeptember legvégén, október legelején a Csallóköz, az Ipolyság, Győr-Sopron, Komárom, Nógrád valamint Pest megye helytörténetész könyvtárosai számára. A tanácskozás két szempontból is kiemelkedő jelentőségű volt. Egyrészt kapcsolódott azokhoz az újabban megélelnkült (valójában, a szó szoros értelmében újabban keletkezett) regionális törekvésekhez, amelyek a régió fogalmába határon túli területeket is beleértének és foglalnak, konkrét gyakorlati lépéseket téve a szóban annyit (és oly sokszor szólamszerűen) emlegetett „határok átszellemesítéséhez”. De igen fontosnak kell tekintenünk a tanácskozást a könyvtári helyismereti munka szempontjából is. Hogy a helyismereti munka feléledni

látszik szinte évtizedes tetszhalálából az *Bényei Miklós* lapunkban olvasható, új célokat kitűző esszéin kívül elsősorban az ilyenféle összejöveteleknek köszönhető, mint amilyen a példamutató értékű Pest megyei volt. Szó esett ezen a tanácskozáson szinte mindenről, ami könyvtári helytörténezt, helyismereti kutatót és gyűjtőt, helyismereti gyűtemények szervezőjét és gondozóját érdekelheti: a kötelező példányok speciális fekvésű (természetesen helyismereti fekvésű) problémáitól a nyomdák privatizációjának kérdésköréig, az aprónyomtatványok gyűjtésének és feltárásának módozataitól a fotógyűjtemények kérdésköréig, a térképek gyűjtésének fogas kérdéseitől a helyi lapok feltárásáig, az internetikus kapcsolatok problémamezőnyétől a számítógépes algoritmusokig (természetesen e témában is a fenti speciális fekvésben), stb. A tanácskozás konkrét eredményei fölöttebb nagyszámúak. Célszerű lenne az anyag egészének kiadása is, hiszen szinte helyismereti kézikönyvet pótolhatna egy ilyen összeállítás, de a résztvevők mindenképpen alapos szakmai vértessel vonulhattak vissza a tanácskozás után otthoni helyismereti gyűjteményeikbe. Külön kiemelendő, hogy a tanácskozás végén az érintett régiók kidolgozták a helytörténeti kutatás hosszútávú együttműködésének elveit is (ez az anyag is publikáció után kiált).

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban immár hagyománnyá, hagyományossá vált a Nyílt Napok rendezése. Ezúttal ötödik alkalommal került sor ilyenre. Tulajdonképpen jól átgondolt PR-programról van szó, arról, hogy a könyvtár vezetősége fontosnak tartja a kapcsolatot a nyilvánossággal, azokkal az újságírókkal, közéleti sze-

mélyiségekkel, „prominens” olvasókkal, akik nemcsak használni hajlandók a könyvtárakat, de alkalomadtán írni is róla, publicitást szerezni neki, tenni érte, esetleg csak (csak?) úgy, hogy véleményezik az FSZEK munkáját, megteszik javaslataikat, kérdeznek-érdeklődnek projektjei iránt, kritizálják stb. A Nyílt Nap persze lobbizást is jelent. Felhívást keringőre, táborszervezést, támogatáskérését stb. Régebben tán ajánlatos lett volna minderről úgy szólni, hogy egyben mentséget is keressünk e fogalmak-ténykedések számára. Ma azonban csak dicséret illetheti azokat, akik ilyen eszközök bevezetésével is szolgálni tudják-képesek könyvtárukat. Bárha minél többen követnék az FSZEK vezetőinek, „menedzsereinek” példáját, kezdenének el lobbizni, nyílt napokat szervezni. Ennek az ötödik Nyílt Napnak egyébként igen dús, művészetekkel, kitüntetésátadással, zene- és énekszámokkal tarkított programja volt, helyszín tekintetében is gazdagnak bizonyult, ám azt hiszem a legfontosabb mozzanata az volt, amikor a meghívást elfogadók és a könyvtár vezető munkatársai némi harapni- és innivaló társaságában kötetlenül elbeszélgettek egymással. Enyhén humoros mozzanatok is adódtak hál’istennek (pl. amikor két újságírót az FSZEK főigazgatója mutatott be egymásnak, amikor kiderült, hogy bizonyos olvasók jobban ismerik az újonnan felállított – ld. *Papp István* cikkét és tervrajzait a *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* szeptemberi számában – központi könyvtári szabadpalc rejtélyeit, mint a felelős főosztályvezető stb.), ám bizonyos, hogy e néhány órás társalgás mérhetetlenül sokat hozott minden résztvevőnek. Meg persze a fővárosi könyvtárügyének példája, remélhetőleg hamarosan követett példája okán a magyar könyvtárügynek is.

PÁLYÁZAT ✎ PÁLYÁZAT ✎ PÁLYÁZAT ✎ PÁLYÁZAT ✎ PÁLYÁZAT ✎

A MAGYAR OLVASÁSTÁRSASÁG DIÁKPÁLYÁZATOT HIRDET 13 ÉS 17 ÉVES TANULÓKNAK

„OLVASÁS KÖZBEN JUTOTT ESZEMBE...”

címmel

A pályázat tartalma

A pályázó 2-3 oldalnyi terjedelemben foglalja össze azokat a gondolatokat, amelyek egy közelebről nem meghatározott írásmű olvasása közben merültek fel benne. Ezek a gondolatok kapcsolódhatnak szorosan az olvasottakhoz, de lehetnek az olvasmányélmény kiváltotta közvetett gondolatok is. A pályázat alapját (kiindulását) bármilyen írásmű képezheti, nem kizárólag szépirodalmi művek. Ennek megfelelően a legkülönbözőbb műfajú **szépirodalom** (regény, novella, dráma, vers, ballada stb.) mellett a **természettudományos** vagy a **publicisztikai jellegű írásművek** (a közetek világától a tudományos fantasztikus írásokig) szolgálhatnak a pályázat alapműveiként.

A pályázat formája

A pályázat kézírással, gépirással vagy szövegszerkesztővel írott formában egyaránt beküldhető, az olvasott mű szerzőjének, címének, valamint a megjelenés helyének pontos feltüntetésével.

Kérjük, írja rá a borítékra, hogy **P Á L Y Á Z A T!**

Ügyeljen arra, hogy a neve, életkora, iskolája neve és címe, valamint lakcíme pontosan fel legyen tüntetve.

Határidő

A pályázat beküldésének határideje: 1994. március 1.

A pályázat a következő címre küldendő

Magyar Olvasástársaság (HUNRA)

Országos Széchenyi Könyvtár
H-1827 Budapest

Értékelés és díjazás

A pályázatokat felnőttekből és diákokból álló zsűri egyaránt értékeli. A kiemelkedő pályamunkák írói pénzjutalomban és könyvjutalomban részesülnek!

A körösfői erődtemplom – kívül és belül

